

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Президент Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

Сергій КВІТ
«21» травня 2026 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

**для здобуття ступеня магістра за спеціальністю
С 5 «Соціологія»**

**(галузь знань: «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини»;**

освітньо-наукова програма: «Соціологія»)

Схвалено
Вченою радою
факультету соціальних наук і соціальних технологій
(протокол № 6 від 19 травня 2026 р.)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фаховий іспит за спеціальністю **C5 Соціологія** передбачений «Правилами прийому на навчання до Національного університету «Києво-Могилянська академія» в 2026 році» для тих вступників, які вступають для здобуття ступеня магістра за спеціальними умовами вступу відповідно до п. 84 розділу V Правил прийому.

Фаховий іспит за спеціальністю **C5 Соціологія** має на меті з'ясування рівня професійних компетенцій, теоретичних знань і практичних навичок абітурієнтів із базових соціологічних дисциплін (методології та методів соціологічних досліджень і методів аналізу соціологічних даних), визначення їхньої готовності до засвоєння освітньо-наукової програми магістерського рівня.

Фаховий іспит за спеціальністю **C5 Соціологія** проводиться очно в комп'ютерних класах НаУКМА із застосуванням технологій комп'ютерного тестування на платформі DistEdu із відеофіксацією процесу. Результати тестування зберігаються в корпоративному хмарному сховищі та/або системі DistEdu.

НаУКМА забезпечує відеозапис вступного іспиту зі спеціальності не менше ніж з двох відеокамер; розміщення на сайті університету, внесення посилання на цей запис в ЄДЕБО впродовж трьох робочих днів після оприлюднення оцінок вступників, а також зберігання відеоматеріалів і письмових робіт протягом одного року.

Тестування передбачає виконання 30 завдань закритого формату, зокрема:

- 10 – з методології та методів соціологічних досліджень;
- 20 – з методів аналізу даних;

Загальна кількість тестових завдань – 30.

Загальний час на виконання завдання – 45 хвилин.

Зразки тестових завдань:

1. До документів відносяться:

1. поштові марки
2. законодавчі акти
3. статистичні дані
4. все перераховане

2. Головна перевага телефонного опитування — це:

1. швидкість проведення опитування
2. високий response rate
3. можливість використовувати складні анкети
4. мінімізація впливу інтерв'юера

3. Мода та медіана розподілу відповідей належать до:

1. Мір надійності
2. Мір центральної тенденції
3. Мір варіації
4. Мір зв'язку

II. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Питання з методології та методів соціологічних досліджень:

1. Характеристики якості соціологічної інформації: валідність і надійність.
2. Помилки дослідження. Типи помилок: випадкові та систематичні помилки.
3. Структура та функції програми в соціологічному дослідженні.
4. Проблема, об'єкт і предмет дослідження.
5. Мета та завдання дослідження. Основні, часткові та додаткові завдання дослідження.
6. Визначення основних понять дослідження: концептуалізація та операціоналізація.
7. Гіпотези дослідження. Описові та пояснювальні гіпотези. Альтернативні гіпотези.
8. Поняття генеральної та вибіркової сукупностей.
9. Репрезентативність вибірки.
10. Розрахунок об'єму вибірки. Поняття дизайн-ефекту вибірки.
11. Основні типи відбору: ймовірнісний і цільовий.
12. Різновиди ймовірнісного відбору: простий випадковий, систематичний, стратифікований і кластерний відбір.
13. Квотний відбір. Квоти з незалежними та перехресними параметрами.
14. Багатошаблеві вибірки. Поняття одиниць відбору та одиниць спостереження дослідження.
15. Класифікація методів збирання соціологічної інформації.
16. Вимірювання. Індекси та шкали (шкала Терстоуна, шкала Богардуса, шкала Лікерта, шкала Гуттмана, семантичний диференціал Осгуда).
17. Конструювання опитувальника. Основні помилки при формулюванні запитань опитувальника.
18. Претест і пілотаж. Навчання інтерв'юєрів. Способи контролю роботи інтерв'юєрів.
19. Спостереження. Включене та невключене спостереження. Проблеми впливу на процес, що вивчається, та етика дослідження. Завдання, що розв'язуються цим методом, його зв'язок з іншими методами збору інформації.
20. Аналіз документів. Види аналізу. Якісний аналіз. Типи документів.
21. Завдання та особливості якісного аналізу документів. «Зовнішній» та «внутрішній» аналіз документів. Ознаки довіри до інформації.
22. Контент-аналіз. Особливості контент-аналізу. Переваги та вади. Процедура проведення. Категорії, одиниці аналізу та одиниці рахування.
23. Загальна характеристика якісних методів.
24. Вибірка в якісному дослідженні.
25. Інтерв'ю в якісному дослідженні і його типи.

Питання з методів аналізу соціологічних даних:

1. Застосування математичних методів в соціології. Простий і багатовимірний аналіз.
2. Вимірювання змінних.
3. Типи шкал за рівнем вимірювання.
4. Таблиця одновимірного розподілу. Міри центральної тенденції та міри варіації.
5. Побудова таблиць одновимірного розподілу. Обчислення мір центральної тенденції та варіації.
6. Двовимірна таблиця та обчислення коефіцієнту χ^2 .
7. Побудовані на χ^2 коефіцієнти. Коефіцієнти зв'язку, що базуються на зменшенні помилки передбачення.

8. Коефіцієнти зв'язку для порядкових шкал.
9. t-критерій Стьюдента для однієї, незалежних та пов'язаних вибірок.
10. Непараметричні методи в аналізі соціологічної інформації.
11. Однофакторний дисперсійний аналіз.
12. Багатофакторний дисперсійний аналіз. Поняття статистичної взаємодії.
13. Значущість відмінностей часток ознак у підвибірках.
14. Перевірка статистичних гіпотез.
15. Значущість коефіцієнту кореляції Пірсона.
16. Основні поняття регресійного аналізу.
17. Процедура проведення та інтерпретація результатів парної регресії.
18. Використання категоріальних змінних в регресійному аналізі.
19. Процедура проведення та інтерпретації результатів множинної лінійної регресії.
20. Основні поняття факторного аналізу.
21. Методи обертання в факторному аналізі. Визначення навантажень і кількості факторів.
22. Призначення та основні етапи дискримінантного аналізу.
23. Багатовимірне шкалювання.
24. Ієрархічний кластерний аналіз.
25. Кластерний аналіз – метод К-середніх.
26. Логістична регресія.

III. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

Методологія та методи соціологічних досліджень:

1. Паніотто, В., Харченко, Н. (2017). Методи опитування. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія».
2. Babbie, E. (2010). The Practice of Social Research. Chapman University, 2010, 12-th Edition.
3. Silverman, D. (2000). Doing qualitative research. London; New Delphi: Thousand Oaks.
4. Strauss, A. (1989). Qualitative Analysis for social scientists. Cambridge: Cambridge University Press.

Методи аналізу соціологічних даних:

1. Паніотто, В. І., Максименко, В. С., Харченко, Н. М. (2004). Статистичний аналіз соціологічних даних. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія».
2. Agresti, A., Finlay, B. (2009). Statistical Methods for the Social Sciences, 4th edition. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
3. Field, A. (2005). Discovering Statistics Using SPSS (2nd edition). London: Sage.
4. Norusis, M. (2008). SPSS 16.0 Guide to Data Analysis (2nd Edition). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Довідкова література:

1. Соціологія: короткий енциклопедичний словник (1998). Київ: Український Центр духовної культури.

2. Scott, J., Marshall, G. A. (1998). Dictionary of Sociology (2 rev. ed.). Oxford University Press <https://archive.org/details/dictionaryofsoci00mars/page/n9/mode/2up>

Интернет-ресурсы:

1. IBM SPSS Statistics 24 Brief Guide
https://public.dhe.ibm.com/software/analytics/spss/documentation/statistics/24.0/en/client/Manuals/IBM_SPSS_Statistics_Brief_Guide.pdf
2. A Student's Guide to Interpreting SPSS Output for Basic Analyses
<https://www.icpsr.umich.edu/files/instructors/InterpretingSPSSOutput2016.pdf>
3. Getting Started in Data Analysis: Stata, R, SPSS, Excel: SPSS
<https://libguides.princeton.edu/c.php?g=84085&p=544076>
4. Statistical Methods For The Social Sciences
https://www.researchgate.net/publication/322681991_STATISTICAL_METHODS_FOR_THE_SOCIAL_SCIENCES
5. SPSS tutorials <https://libguides.library.kent.edu/SPSS/home>
6. Concepts & Applications of Inferential Statistics <http://vassarstats.net/textbook/>
7. Social Science Research & Instructional Center <http://ssric.org/node/494>
8. Interactive statistics textbook «Concepts and Applications of Inferential Statistics»
<http://vassarstats.net/textbook/>

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати фахового іспиту за спеціальністю **C5 Соціологія** (освітня програма: «Соціологія») оцінюються за **200-бальною шкалою**.

Фаховий іспит з соціології складається письмово в формі тестування.

Загальна оцінка за фаховий іспит – **максимально 200 балів**.

Письмове виконання тестових завдань передбачає розв'язування питань з **двох блоків** завдань:

- блок з методології та методів соціологічних досліджень (10 тестових завдань по **8 балів** кожне),
- блок з методів аналізу соціологічних даних (20 тестових завдань по **6 балів** кожне).

Час виконання тестових завдань – 45 хвилин.

Загальна кількість тестових завдань у обох блоках – 30.

Абітурієнт вважається таким, що склав фаховий іспит зі спеціальності **C5 Соціологія** (освітня програма: «Соціологія»), якщо сумарна оцінка за виконання обох блоків завдання становить **100-200 балів**.

У випадку, якщо оцінка за фаховий іспит становить **0-99 балів**, абітурієнт вибуває з конкурсного відбору на спеціальність **C5 Соціологія** (освітня програма: «Соціологія»).

Голова фахової атестаційної комісії

Світлана ОКСАМИТНА